

let ved at overhøre, hvad jeg dog troede, han ikke havde overseet, da jeg meente, at han havde læst bagefter, hvad han ikke havde hørt jeg sagde; jeg har selv sagt, da jeg indbragte mit Forslag, at § 19 ikke kunde vedtages, fordi der deri indeholdtes en Bestemmelse, der stred mod Grundloven; det var altsaa ikke den ærede Rigsdagsmands Opdagelse; jeg havde selv gjort opmærksom derpaa, men jeg sagde tillige: jeg lader den staae alligevel, Tanken er rigtig, Feilen ligger ikke i denne Bestemmelse, men deri, at vi ikke formulerede § 35 i Grundloven saaledes, som vi havde skullet, dengang vi vedtog Grundloven.

Jeg maa bede om Undskyldning, fordi jeg saalænge har opholdt det ærede Thing, men jeg maa dog endnu tillade mig at gjøre opmærksom paa, at der var to Ytringer i det Foredrag, som vi have hørt af den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 2den Valgkreds (Kroggh), som havde en ganske særlig Interesse, navnlig fordi der er et saa folkeligt Sving i dem, som man sjelden hører her i Rigsdagen, og derfor er det Noget, der fortjener at gjøres opmærksom paa til Efterlignelse. Den ærede Rigsdagsmand meente saaledes, at den Wielsesformular, som Justitsministeren skulde udfærdige, vilde i vedkommende Dvrighedspersons Mund blive en daarlig Formular, idet vedkommende Embedsmand har saa meget at bestille, at han nødes til at affærdige Wielsen i Form af en temmelig simpel Overhaling; det er et saa folkeligt Udtryk, som jeg ikke kan Andet end henlede det ærede Things Opmærksomhed paa. Den anden Ytring er ligesaa interessant, idet nemlig den ærede Rigsdagsmand opfastede det Spørgsmaal, om Børn nærmest ere en kirkelig eller borgerlig Følge af Egtteskabet; det er ganske vist et høist interessant Spørgsmaal, men det fortjener en saa udførlig Drøftelse, at jeg ikke tør opholde det ærede Thing dermed, og jeg tvivler desuden ikke om, at enhver af de Herrer uden min Veiledning vil kunne besvare Spørgsmaalet ligesaa godt som jeg selv.

Grundtvig: Efter det Foredrag, vi nu have hørt, skal jeg bestrebe mig for at fatte mig saa kort, som det er mig muligt. Den ærede Taler bemærkede flere Gange i Begyndelsen af

sit Foredrag, at han ene og alene havde indbragt dette Lovforslag af egen indre Trang, og at han ikke brød sig om, hvorledes man opfattede disse Forhold i Udlandet; og han bebrejdede navnlig den ærede Rigsdagsmand for Veile Amts 3die Valgkreds (Hammerich), at han havde ladet ham det høre. Jeg troer dog, at dette er en fuldstændig Misforstaaelse; saavidt jeg kan skjønne, er Forslaget væsentligt bygget paa en Tilstand, som nærmest er betegnet i den franske borgerlige Lovgivning, som skriver sig fra Revolutionstiden. — Jeg troer, at den ærede Forslagsstiller ved nærmere Undersøgelse vil indrømme mig, at et saadant Forslag kan være meget passende i et katolsk Land, hvor Kirken staaer som en egen Magt ligeover for Staten, og hvor det borgerlige Egtteskab er blevet et Slags Værn, som Staten opstiller imod et altfor stort Overgreb fra Kirkens Side; men dette Forhold passer ikke paa de Forhold, hvorunder vi her leve. — Hvorfor jeg desuagtet har taget Ordet, omendstjændt Forslaget ikke har fundet stor Tilslutning, er fordi det indeholder et Par Dele, hvortil der er nogen Trang; den første er den, som er bleven nævnt blandt Andre af den ærede Rigsdagsmand for Ribe Amts 4de Valgkreds (Termanen), at det nemlig kunde være ønskeligt, at det kunde tillades de Folk, der gjøre sig en Samvittighed af at indgaae kirkeligt Egtteskab, at indgaae et borgerligt; det andet Punkt, som han ikke nævnte, men som jeg troer alligevel bør nævnes, for at der ved Sagens 2den Behandling, naar Enkelthederne komme for, kan tages Hensyn dertil, er angaaende Skoleunderviisningen, at nemlig de Forældre, som gjøre sig Samvittighed af at lade deres Børn modtage Religionsunderviisning i Skolerne, kunne faae Tilladelse til at fritages derfor. Jeg troer, at det vilde være i fuldstændig Conseqvents med den Lovgivning, som har tilladt Forældre at løse sig Sognebaandet.

Da Tiden er saa langt fremrykket, skal jeg indskrænke mig til disse Bemærkninger, idet jeg haaber, at Forslaget ikke skal være forgjæves, men at de Bestemmelser, hvortil der virkelig er Trang, ville igjennem den forfattede Behandling, enten i et Udvalg eller ved Endringsforslag, kunne fremmes.